

30. Udmøntning af anlægsmidler til gadebelysning under Sikker By og Boligpakke II (2009-166389)

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller, at der frigives i alt 5,4 mio. kr. i anlægsmidler til gadebelysning under Boligpakke II og Sikker By.

INDSTILLING OG Beslutning

Teknik- og Miljøforvaltningen indstiller, at Teknik- og Miljøudvalget over for Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen anbefaler,

1. at der frigives en anlægsbevilling på 5 mio. kr. til tryghedsskabende belysning, jf. Boligpakke II i Budget 2010 på Teknik- og Miljøudvalgets bevilling Ordinær anlæg, funktion 2.28.23.3. Midlerne er fordelt på følgende anlægsprojekter:
  - 3,3 mio. kr. til udskiftning af kviksølv- og højtryksnatriumarmaturer i Vognmandsmarken-området på Østerbro,
  - 1,5 mio. kr. til udskiftning af kviksølvarmaturer på Hyrdevangen/Efterslægtvej i Nordvest
  - 0,2 mio. kr. til udskiftning af kviksølvarmaturer i Finlandsgade på Amager.
2. at der frigives en anlægsbevilling på 0,425 mio. kr. til tryghedsskabende belysning på Christianshavn jf. Sikker By i Budget 2010 på Teknik- og Miljøudvalgets bevilling Ordinær anlæg, funktion 2.28.23.3.

Problemstilling

Borgerne i Vognmandsmarken-området på Østerbro, på Hyrdevangen/Efterslægtvej i Nordvest samt på Finlandsgade på Amager føler sig utrygge, fordi gadebelysningen i områderne ikke er af nutidig standard. Der er i budget 2010 afsat 5 mio. kr. i anlægsmidler under Boligpakke II til tryghedsskabende og sikker gadebelysning i boligrum i København. Derudover er der afsat 0,425 mio. kr. under Sikker By til at skabe tryk belysning på Christianshavn for at modvirke hærværk og anden kriminalitet i området.

Udover de nævnte projekter indgår belysningsprojekter i andre regi som Sikker By, hvor området på Ydre Nørrebro gøres mere sikkert gennem en indsats på belysningsområdet. Forvaltningen ser også på muligheden for partnerskabs-aftale mellem Københavns Kommune og Philips Danmark, hvor projekter, som har til formål at spare energi og CO₂-udslip, at skabe tryk og kriminalpræventiv belysning og vise, at Københavns Kommune er fremme i skoene og eksperimenterer med det nyeste indenfor LED kan etableres.

Løsning

Teknik- og Miljøforvaltningen foreslår, at de 5 mio. kr. under Boligpakke II, som er givet til tryghedsskabende og kriminalpræventiv belysning i udsatte boligområder, fordeles på følgende tre projekter i uprioriteret rækkefølge:

Vognmandsmarken-området på Østerbro for 3,3 mio. kr.:

Teknik- og Miljøforvaltningen anbefaler på baggrund af et SSP-samarbejde i området at udskifte samtlige 561 stk. Københavnerarmaturer i kvarterene omkring Vognmandsmarken, Kildevældsgade, Landskronagade, Tåsingegade og Borgervænget. I overensstemmelse med Teknik- og Miljøforvaltningens belysningsstrategi udskiftes de til Icon Mini Opal-armaturer, kendt fra bl.a. Nørrebrogade. Hermed vil man kunne opnå samme trygge belysning og et løft af områdets byrum, som Haraldsgadekvarteret på Nørrebro gennemgik i 2008.

Hyrdevangen/Efterslægtvej i Nordvest for 1,5 mio. kr.:

Teknik- og Miljøforvaltningen anbefaler at udskifte gadebelysningen på en del af Hyrdevangen (mellem Hareskovvej og Mosebakken) og Efterslægtvej i Københavns Nordvestkvarter. På HF-centeret 'Efterslægten' kommer dagligt op mod 700 kursister, og en del har udtrykt bekymring over at færdes i området. Samtidig har nogle af beboerne på Hyrdevangen oplevet ubehagelige episoder, da området for enden af Efterslægtvej omkring Utterslev Torv i perioder er hjemsted for bandelignende grupperinger.

En udskiftning af belysningen i området vil skabe øget tryghed for områdets beboere og brugere. I dag er der opsat wirehængte kviksølvarmaturer, som er mere eller mindre indgroet i de store kastanjetræer. Ud fra beboernes ønsker om bedre belysning i området har HF-centret fået udarbejdet et belysningsprojekt for området, som Teknik- og Miljøforvaltningen har godkendt både byrums- og belysningsmæssigt. De wirehængte armaturer vil blive udskiftet med to rækker energivenlige parkarmaturer af typen "ParkView", som også er kendt fra cykel-/gangstien langs Søerne, hvor de er blevet positivt modtaget blandt områdets borgere og brugere. Samtidig vil Teknik- og Miljøforvaltningen som en del af projektet beskære beplantningen i området samt plante nye træer på en del af Efterslægtvej udfor skolen.

Finlandsgade på Amager - 0,2 mio. kr.

Teknik- og Miljøforvaltningen anbefaler at udskifte belysningen på Finlandsgade på Amager. Her er belysningen af ældre dato og opsat på gamle træ- og betonmaster. Et byggeprojekt i området medfører, at en eller flere af masterne skal flyttes, og da anlægget er i dårlig stand foreslås en udskiftning. Det vil bringe belysningen op til nutidig standard og skabe øget tryghed og tilgængelighed i området. De gamle kviksølvarmaturer samt træ- og betonmaster skal udskiftes til en samlet pris på 358.400 kr., hvoraf forvaltningen foreslår, at Boligpakke II bidrager med de 200.000 kr., og restbeløbet på 158.400 kr. finansieres over Teknik- og Miljøforvaltningens anlægsmidler på 0,5 mio. kr. til mindre, akutte genopretningsprojekter i 2010.

Begrundelse for ovennævnte 3 forslag

De 3 projekter ovenfor er foreslået ud fra en faglig vurdering af, hvilke områder i byen udskiftning af gadebelysningen vil skabe mest mulig øget tryghed og tilgængelighed for områdets borgere og brugere. Vurderingen er baseret dels på gadebelysningens kvalitetsmæssige tilstand, dels på erfaringer fra andre kvarterer, som Haraldsgade-kvarteret på Nørrebro, og dels på bidrag fra SSP-samarbejde, borgere og brugere.

Ønsker Teknik- og Miljøudvalget at vælge andre projekter, hvor belysningen kan udskiftes, er der vedlagt en liste over projekter i bilag 1.

Tryk belysning på Christianshavn - Sikker By

I budget 2010 er der afsat 0,425 mio. kr. på anlægbevillingen til at skabe tryk belysning på Christianshavn for at modvirke hærværk og anden kriminalitet i området. Der er i 2009 indgået et samarbejde mellem Teknik- og Miljøforvaltningen og Slots- og Ejendomsstyrelsen samt Christianshavns Lokaludvalg og Christianias naboer. Slots- og Ejendomsstyrelsen har bidraget med 250.000 kr. til opdeling af gadebelysningen på Christianshavn i mindre enheder (driftssikring ved vandalisme), isolering af luftledninger på Prinsessegade fra Torvegade til Bådsmadsstræde samt opsætning af nye lamper/lyskilder.

Teknik- og Miljøforvaltningens foreslår i forlængelse heraf at opsætte tryghedsskabende og energivenlig belysning i området, samt opsætning af et nyt tændsted, som er nødvendigt for belysningens drift. Samlet udgift i alt ca. 0,425 mio. kr.

Økonomi

I budgettaften for Budget 2010 blev der sat 5,0 mio. kr. af til ”Boligpakke II - bedre belysning” (Æ141) samt 0,425 mio. kr. til ”Gadebelysning på Christianshavn” som en del af ”Sikker By” (Æ149). Disse midler ønskes med denne indstilling frigivet.

De 5 mio. kr. til ”Boligpakke II - bedre belysning” er fordelt på følgende projekter:

- 3,3 mio. kr. til udskiftning af kviksølv- og højtryksnatriumarmaturer i Vognmandsmarkenområdet på Østerbro,
- 1,5 mio. kr. til udskiftning af kviksølvarmaturer på Hyrdevangen/Efterslægtsvej i Nordvest
- 0,2 mio. kr. til udskiftning af kviksølvarmaturer i Finlandsgade på Amager.

Disse midler ønskes med denne indstilling frigivet.

Videre proces

Anlægsarbejderne igangsættes så snart midlerne er udmøntet af Borgerrepræsentationen. Arbejdet forventes færdigt i efteråret 2010.

Hjalte Aaberg

/Signe Skovgaard

bilag

[Bilag 1 - Alternative projekter til gadebelysning under Boligpakke II](#)

